

Certifiering kostar faktiskt inte skjortan

Kostnaden för eko-certifiering blir efter stöd mycket liten jämfört med merintäkterna.

FOTO: OSCAR FRANZÉN

Ingen tvekan om att certifiering lönar sig!

ETT ENKELT KRYSS på SAM-blanketten ger ett stöd till certifieringskostnaderna som för många producenter plockar upp lejonparten av kostnaden. För de lite större gårdarna räcker det med ökade stöd eller merintäkter från enstaka hektar eller djur för att certifieringen fullt ut ska vara betalad.

Ökat belopp

Stöd till kvalitetscertifiering heter det EU-stöd som lantbruken kan få för eko- eller Sigill-certifiering. När det i slutet av april betalades ut för 2008 blev det 4 400 kr per lantbruk. Det var efter att Jordbruksverket ändrat sitt system för att fördela pengarna så att alla gårdar oavsett storlek och produktion får lika mycket när potten ska delas ut.

Stödet för kvalitetscertifiering har funnits sedan 2005 och från 2005 till 2007 betalades stödet ut som 2000 kr per gård plus 20 kr/ha. Avgiften per ha har varierat något

beroende på hur många som sökt stödet. En förutsättning för stödet är dock att hela gården certifieras.

Den nya fördelingsprincipen innebär en kraftig förbättring för de mindre gårdarna. En gård med 20 ha åker fick tidigare 2 400 kr i stöd. 2008 blev det alltså nästan en fördubbling med 2 000 kr mer.

För 2009 kan man förvänta sig ett stödbelopp på ungefär samma nivå som 2008. Möjligen sjunker det något på grund av att fler förväntas certifiera sig.

Priskonkurrens

Med den konkurrens inom certifieringen som finns sedan några år tillbaka har priserna i certifierarnas prislistor sjunkit kraftigt för de större gårdarna. Viktigt är dock att vara medveten om att grundpriserna beräknas från att det är ett standardbehov av arbetstid för certifieringen. Om certifieringen av olika anledningar blir mer komplicerad och tar

längre tid, kan kostnaden bli högre än man trott. Det är alltså viktigt att noga gå igenom prislistan för att få en korrekt bild av vad kostnaden kommer att bli.

Hos SMAK kan alla med en enklare kontroll få hela kostnaden betald av certifieringsstödet. Grundavgiften är 3 700 kr eller 4 400 kr, vilket räcker för enklare kontroll. För en större djurgård, om man har flera djurslag eller det på andra sätt krävs mer arbete för certifieringen får man betala extra.

HS certifiering har fler steg i sin kostnadstrappa. De minsta växtodlingsgårdarna betalar 3 000 kr och de största 5000 kr. Med djurhållning är den lägsta kostnaden 3 800 kr och den högsta 7000 kr. Stödet på nivån 4 400 kr räcker till att betala certifieringen för en växtodlingsgård på upp till 100 ha och för en djurgård upp till 20 ha åker.

Hos Aranea certifiering räcker stödet till att täcka certifieringskostnaden för en gård med mindre än 20 ha åker och det kan vara både med och utan djur.

För de större gårdarna med djur och där det är en mer komplicerad certifiering landar kostnaden i de flesta fall på maximalt 3 – 5 000 kr efter att man fått stöd för kvalitetscertifiering. Ekostöd för några få djurenheter betalar denna kostnad.

En ocertifierad ekologisk gård får från 2009 halva ekostödet jämfört med den certifierade. Även i den jämförelsen räcker det med det ökade ekostödet från några få hektar eller några få djurenheter för att täcka certifieringskostnaden.

Tillkommer gör också om man är certifierad enligt KRAV en licensavgift till KRAV på 15 kr/ha (inget extra för djur), dock minst 400 kr. För en gård med 100 ha åker betyder det 1 500 kr. I våra exempelberäkningar har vi räknat med KRAV-licens, dels för att den ofta är en förutsättning för att kunna sälja sina produkter med merbetalning, dels för att licensavgiften är en så liten del av certifieringskostnaden i lantbruksledet.

Betalt genom merpris

Om man istället tittar på hur snabbt man får tillbaka certifieringskostnaden genom merpriser ser det lite olika ut beroende på vilken produktion man har.

För en mjölgård med 70 mjölkcor kan det handla om merpriset från hälften av ekomjölken från en ko under året för att täcka kostnaden för certifieringen. En nötköttsproducent som föder upp mjölkkraskal-

var och slaktar 50 stutar per år kan behöva lägga merpriset för 3 stutar om året för att täcka certifieringskostnaden. En växtodlare med 100 ha kan behöva lägga merpriset från 1 ha vete för att täcka certifieringskostnaden. Lammuppfödare med 150 slaktade lamm kan faktiskt behöva lägga merbetalningen från så mycket som 60 lamm på certifieringskostnaden.

LENNART LARSSON

ENBART VÄXTODLING

120 ha åker inga djur

ekostöd 70% spannmål	109 000		
merpris 3000 kg/ha 1 kr/kg	252 000		
Summa intäkter	361 000		
	Aranea	HS	SMAK
Certifieringskostnad	-5 000	-4 700	-4 400
Licensavgift KRAV	-1 800	-1 800	-1 800
Certifieringsstöd	4 400	4 400	4 400
Summa kostnad för certifieringen	-2400	-2100	-1800

MJÖLK

80 ha åker 50 mjölkcor

ekostöd 20% spannmålsodling	148 000		
merpris 8500 kg/ko 1,30 kr/kg	552 000		
Summa intäkter	700 000		
	Aranea	HS	SMAK
Certifieringskostnad	-7 000	-5 700	-4 400
Licensavgift KRAV	-1 200	-1 200	-1 200
Certifieringsstöd	4 400	4 400	4 400
Summa kostnad för certifieringen	-3 800	-2 500	-1 200

LAMM

19 ha åker 100 tackor

ekostöd enbart vall	32 000		
merpris 35 kg lamm/tacka 3.50 kr/kg	12 000		
Summa intäkter	44 000		
	Aranea	HS	SMAK
Certifieringskostnad	-4 000	-3 800	-3 700
Licensavgift KRAV	-400	-400	-400
Certifieringsstöd	4 400	4 400	4 400
Summa kostnad för certifieringen	0	200	300

STUTAR

99 ha åker 160 stutar

ekostöd 20% spannmålsodling	184 000		
merpris 320 kg 80 stutar/år 3,50 kr/kg	90000		
Summa intäkter	274000		
	Aranea	HS	SMAK
Certifieringskostnad	-7 000	-5 700	-4 400
Licensavgift KRAV	-1 485	-1 485	-1 485
Certifieringsstöd	4 400	4 400	4 400
Summa kostnad för certifieringen	-4 085	-2 785	-1 485

Ditt medlemskap kostar från 40 kr i månaden

Senaste månaden har vi använt dem till:

- Arbetet för återlansering av KRAV-kött (istället för bara EU-ekologiskt) i butik. Axfood är först ut.
- Fortsatt utbildningarna i mentorprogrammet – ”Bondens Ekoråd” där ekobönder erbjuder erfarenhetsutbyte med omläggare. Nu har 30 mentorer fått utbildning.
- Fixat annonskampanj om ”Bondens Ekoråd” i Land hela maj
- Byggt upp och lanserat en ny hemsida www.bondensekorad.se
- Lanserat ”Lokal mat på väg” vår publikation om klimatanpassade transporter för närproducerad mat. Två seminarier har ordnats.
- Deltagit i NOC, Nordic Organic Conference i Göteborg. Ekologisk Lantbrukarna höll sammanlagt fem föredrag och workshops.
- Fortsatt arbete för att rekrytera nya ekobönder tillsammans LRF. Uppföljning av riktat utskick till 10 000 lantbrukare.
- Workshop för att få storkök att använda mer eko.
- Hjälpa bondeägda livsmedelsföretag med affärsutveckling och marknadsinformation.

Just nu jobbar vi vidare med:

- Sprida vår nya medlemsvärvar folder
- Ständig marknadsbevakning, just nu särskilt för mjölk och kött
- Att ansöka om pengar till vår verksamhet. På så vis mångdubblar vi medlemsintäkterna.
- Aktiviteter i de ekologiska organisationernas samarbetsforum IFOAMs EU-grupp. Det är ett effektivt sätt att påverka EUs politik för det ekologiska lantbruket.
- Påverkan på utformningen av nya Landsbygdsprogrammet.

Tycker du det är värt pengarna?

www.ekolantbruk.se